CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
PAOLO MENGOZZI
prezentate la 4 noiembrie 2008 [1]

1. Problematica propriu-zisă cu privire la care trebuie să se pronunțe Curtea în prezenta cauză este relativ limitată: într-adevăr, în esență, este vorba despre interpretarea unui singur fragment scurt, cuprins în Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar, mai precis a expresiei „la introducerea lor neregulată" ce apare la articolul 233 primul paragraf litera (d).

2. Totuși, dincolo de aparenta simplitate, întrebarea prezintă aspecte mai degrabă complexe. Pe de o parte, într-adevăr, din economia textului normativ nu reiese o indicație univocă pentru interpretarea acestuia. Pe de altă parte, alegerea unei interpretări posibile, și nu a alteia, poate produce efecte importante în practică, în special la nivelul perceperii taxelor vamale.

3. În plus, este semnificativ că la originea problemei pe care instanța de trimitere o supune atenției Curții se află un diferend de natură jurisprudențială care determină anumite instanțe naționale să se afle pe poziții opuse cu privire la interpretarea corectă a articolului 233, situație ce nu este lipsită de repercusiuni în doctrină.

4. În continuare, diferendul de natură jurisprudențială pe care instanța de trimitere solicită Curții să îl aplaneze prezintă caracter transnațional, chiar dacă are legătură cu două state ce aparțin aceleiași arii lingvistice: cele două instanțe care urmează în prezent interpretările opuse ale dispoziției menționate sunt Verwaltungsgerichtshof (Austria) și Bundesfinanzhof (Germania). Recent, doi reprezentanți eminenți ai acestor instanțe au expus pozițiile instanțelor cărora le aparțin într-un studiu alcătuit din două părți [2].

1 — Limba originală: italiana.

2 — Höfinger, K., și Rüsken, R., „Wann erlischt die Zollschuld infolge Beschlagnahme und Einziehung von Schmuggelware?", în *Zeitschrift für Zölle und Verbrauchsteuern*, nr. 8/2007, p. 197.

I — Cadrul juridic

A — *Dispozițiile Codului vamal*

5. Dispozițiile Codului vamal comunitar [3] pertinente în speță sunt următoarele:

„*Articolul 38*

(1) Mărfurile introduse pe teritoriul vamal al Comunității sunt transportate fără întârziere de persoana care le aduce în Comunitate, pe traseul specificat de autoritățile vamale și în conformitate cu instrucțiunile acestora, în cazul în care acestea există:

(a) spre biroul vamal desemnat de autoritățile vamale sau către orice alt loc desemnat sau aprobat de acele autorități sau

[…]

(2) Orice persoană care își asumă răspunderea pentru transportul mărfurilor după ce au fost introduse pe teritoriul vamal al Comunității, printre altele ca urmare a transbordării, devine răspunzătoare pentru respectarea obligației prevăzute la alineatul (1).

[…]

Articolul 202

(1) O datorie vamală la import poate să ia naștere prin:

(a) introducerea ilegală pe teritoriul vamal al Comunității a mărfurilor supuse drepturilor de import sau

[…]

3 — Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58).

În sensul prezentului articol, introducerea ilegală reprezintă orice introducere care încalcă dispozițiile articolelor 38-41 și articolul 177 a doua liniuță.

[…]

Articolul 233

(2) Datoria vamală se naște în momentul în care mărfurile sunt introduse ilegal.

Fără a aduce atingere dispozițiilor în vigoare cu privire la prescrierea unei datorii vamale și la imposibilitatea de a o recupera în cazul insolvabilității debitorului constatate pe cale judecătorească, o datorie vamală se stinge:

[…]

Articolul 203

[…]

(1) O datorie vamală la import ia naștere prin:

(d) în cazul în care mărfurile pentru care a luat naștere o datorie vamală în conformitate cu articolul 202 sunt puse sub sechestru la introducerea lor neregulată și confiscate simultan sau ulterior.

— sustragerea de sub supravegherea vamală a mărfurilor supuse drepturilor de import.

În caz de sechestru și confiscare, datoria vamală se consideră, totuși, în scopul respectării legislației penale aplicabile infracțiunilor vamale, a nu fi fost stinsă dacă, în conformitate cu legislația penală a unui stat membru, drepturile vamale servesc ca bază pentru

(2) Datoria vamală ia naștere în momentul sustragerii mărfurilor de sub supravegherea vamală.

stabilirea sancțiunilor sau dacă existența unei datorii vamale determină începerea urmăririi penale.”

B — *Dispozițiile Regulamentului de aplicare*

6. De asemenea, trebuie amintite aici două dispoziții din Regulamentul de aplicare a Codului vamal [4].

„*Articolul 867*

Confiscarea unor mărfuri în conformitate cu articolul 233 literele (c) și (d) din cod nu modifică statutul vamal al mărfurilor respective.

4 — Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului de instituire a Codului vamal comunitar (JO L 253, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 3665/93 al Comisiei din 21 decembrie 1993 (JO L 335, p. 1), denumit în continuare „Regulamentul de aplicare”.

Articolul 867a

(1) Mărfurile necomunitare care au fost abandonate în favoarea bugetului statului, puse sub sechestru sau confiscate, se consideră a fi plasate sub regim de antrepozit vamal.

(2) Mărfurile menționate la alineatul (1) pot fi vândute de către autoritățile vamale numai cu condiția îndeplinirii fără întârziere de către cumpărător a formalităților de atribuire de destinații vamale.

În cazul în care vânzarea se face la un preț care include drepturile de import, vânzarea este considerată echivalentă cu punerea în liberă circulație și autoritățile vamale trebuie să calculeze, la rândul lor, cuantumul drepturilor și să le înregistreze în evidențele contabile.

În aceste cazuri, vânzarea se desfășoară în conformitate cu procedurile în vigoare din statele membre.

(3) În cazul în care administrația decide să cedeze ea însăși mărfurile menționate la

alineatul (1) altfel decât prin vânzare, aceasta îndeplinește de îndată formalitățile de atribuire de destinații vamale stabilite în articolul 4 alineatul (15) literele (a), (b) (c) și (d) din cod."

II — Situația de fapt, procedura din acțiunea principală și întrebările preliminare

7. La 21 mai 2001, acționând pe baza mai multor interceptări telefonice, poliția austriacă a blocat în apropiere de Wels un autocar turistic care venea din Kosovo, în interiorul căruia au fost găsite 150 de cartușe cu țigarete de contrabandă, care au fost sechestrate și ulterior confiscate și distruse.

8. Autocarul respectiv intrase pe teritoriul vamal comunitar prin portul Brindisi din Italia, la o dată neprecizată dintre 19 și 21 mai 2001. La momentul intervenției poliției, vehiculul nu ajunsese la destinație, respectiv satul Eferding.

9. Ulterior, autoritățile vamale austriece au calculat drepturile vamale aferente țigaretelor respective și au solicitat plata acestora. Cuantumul drepturilor se ridica la 961,46 euro.

10. La finalul unei serii de acțiuni în justiție introduse la autoritățile austriece (privind în esență probleme referitoare la constatarea împrejurărilor de fapt exacte din cauză și a răspunderii specifice a persoanelor implicate), întrebarea a fost adresată instanței de trimitere. Aceasta din urmă, luând în considerare rolul central avut de articolul 233 din Codul vamal în luarea deciziei, a decis să suspende judecata și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Considerând că ipoteza stingerii datoriei vamale prevăzută la articolul 233 primul paragraf litera (d) [din Codul vamal] nu se referă la momentul nașterii datoriei vamale, ci la o perioadă ulterioară nașterii acestei datorii și în măsura în care această ipoteză presupune că o datorie vamală este «născută» în conformitate cu articolul 202 din Codul vamal, în înțelesul articolului 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal, sintagma «la introducerea neregulată» trebuie interpretată în sensul că:

— introducerea pe teritoriul vamal al Comunității a unei mărfi, pentru care datoria vamală este născută în conformitate cu articolul 202 din Codul vamal, se încheie odată cu sosirea acesteia la biroul vamal de frontieră sau în alt loc desemnat de autoritățile vamale, însă cel mai

târziu odată cu părăsirea locului în care este situat biroul vamal de frontieră sau, în lipsă, a locului desemnat într-un alt mod, deoarece marfa a intrat astfel pe teritoriul vamal, astfel încât punerea sub sechestru și confiscarea mărfii după acest moment nu mai determină stingerea datoriei vamale,

sau

— introducerea pe teritoriul vamal al Comunității a unei mărfi pentru care datoria vamală este născută în conformitate cu articolul 202 din Codul vamal se află în curs, din punct de vedere economic, atât timp cât durează transportul acesteia, considerat un proces uniform în legătură cu introducerea mărfii pe teritoriul vamal, cât timp marfa nu a ajuns la locul de destinație și a rămas imobilizată în acel loc, astfel încât punerea sub sechestru și confiscarea mărfii până la acest moment determină încă stingerea datoriei vamale?

2) În cazul unui comportament ilegal în înțelesul articolului 202 din Codul vamal și descoperit la introducerea mărfii, datoria vamală se stinge în mod definitiv. În schimb, punerea imediată sub sechestru a mărfii în cazul sustragerii de sub supravegherea vamală, considerată un comportament ilegal în înțelesul articolului 203 din Codul vamal, nu determină stingerea imediată a datoriei vamale. În consecință, articolul 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că această stingere a datoriei vamale, expres limitată la cazurile de naștere a datoriei vamale în conformitate cu articolul 202 din Codul vamal, este totuși conformă cerinței egalității de tratament în privința unui comportament ilegal?"

III — Cu privire la întrebările preliminare

A — *Prima întrebare*

11. Prima dintre cele două întrebări preliminare adresate de instanța de trimitere este, fără îndoială, cea mai importantă și cea mai delicată. Prin această întrebare, instanța solicită Curții în primul rând să se pronunțe cu privire la interpretarea expresiei „la introducerea neregulată", cuprinsă în articolul 233 din Codul vamal. Practic, Unabhängiger Finanzsenat adresează o întrebare cu variante multiple de răspuns, indicând două posibilități alternative de interpretare. În realitate, astfel cum se va vedea, expresia citată anterior ar putea face și obiectul altor interpretări.

12. Oricare ar fi situația, pentru a înțelege pe deplin problematica ridicată de judecătorul *a quo,* mai întâi este necesară o scurtă prezentare a celor două poziții jurisprudențiale vizate în ordonanța de trimitere.

1. Interpretarea „extensivă”

13. Interpretarea cea mai puțin rigidă a cuprinsului articolului 233 din Codul vamal, susținută în special de Verwaltungsgerichtshof din Austria, consideră că stingerea datoriei vamale pentru mărfuri de contrabandă introduse în Comunitate are loc de fiecare dată când respectivele mărfuri sunt puse sub sechestru anterior ajungerii la prima destinație din interiorul teritoriului vamal comunitar.

14. Așadar, în cazul examinat în prezent, faptul că țigaretele menționate au fost puse sub sechestru anterior ajungerii autocarului în care fuseseră ascunse la destinație (satul Eferding) ar avea drept consecință stingerea datoriei vamale.

15. În cadrul prezentei cauze, această poziție este susținută în special de guvernul austriac.

16. Mai întâi, *guvernul austriac* formulează observația conform căreia conceptul de *introducere* cuprins în articolul 233 din Codul vamal nu coincide cu conceptul „introducere” întâlnit la alte puncte din același cod. Într-adevăr, în general, introducerea este un act instantaneu care se încheie, astfel, din momentul când marfa a trecut frontiera. Totuși, guvernul austriac observă că articolul 202 din Codul vamal definește „introducerea neregulată” drept „orice introducere care încalcă articolele 38-41 și articolul 177 a doua liniuță”. Potrivit guvernului menționat, această expresie nu poate fi explicată prin referire la conceptul comun de introducere. Într-adevăr, dacă prin „introducere” s-ar înțelege actul instantaneu de trecere a frontierei, trimiterea la articolele 38-41, precum și la articolul 177 din Codul vamal ar fi lipsită de sens, întrucât acestea fac referire la acte ulterioare trecerii liniei de demarcație.

17. Prin urmare, potrivit guvernului austriac, conceptul „introducere” cuprins la articolele 202 și 233 din Codul vamal este o noțiune autonomă, care înglobează o perioadă mai lungă decât simpla trecere instantanee a frontierei [5].

18. În rest, folosirea unei interpretări restrictive în speță ar semnifica, potrivit acestui guvern, limitarea în mod absolut nejustificat a

5 — Observațiile guvernului austriac, punctul 10.

numărului de cazuri în care dispoziția și-ar putea găsi o aplicare concretă [6].

19. În ceea ce privește *guvernul finlandez*, acesta propune o interpretare și mai puțin restrictivă: în opinia acestuia, într-adevăr, stingerea datoriei vamale prevăzută la articolul 233 ar trebui să intervină în toate cazurile în care se poate demonstra că marfa introdusă ilegal pe teritoriul vamal nu a fost integrată în circuitul economic. Prin urmare și cu condiția ca marfa însăși să nu fi fost încă „pusă în circulație", obligația de plată a drepturilor vamale s-ar stinge și în cazul în care punerea sub sechestru ar avea loc ulterior momentului în care marfa a ajuns la prima sa destinație de pe teritoriul vamal comunitar [7].

20. Aceasta ar respecta obiectivul dispoziției prevăzute la articolul 233 din Codul vamal, dat fiind că punerea sub sechestru în timp util a mărfurilor ar evita producerea oricărui prejudiciu bugetului statului. Pe de altă parte, în temeiul articolului 867a din Regulamentul de aplicare a Codului vamal, vânzarea ulterioară a mărfurilor confiscate ar presupune plata drepturilor vamale, astfel încât, în orice ipoteză, perceperea acestor drepturi ar avea loc.

21. În plus, potrivit guvernului finlandez, interpretarea restrictivă ar contraveni principiului egalității, astfel încât situația celui care introduce ilegal mărfuri care au fost puse sub sechestru la momentul trecerii frontierei și situația celui ale cărui mărfuri sunt puse sub sechestru la un moment (chiar și puțin) ulterior, deși foarte asemănătoare din punct de vedere concret, ar face obiectul unei tratament radical diferit [8].

2. Interpretarea restrictivă

22. Potrivit unei interpretări restrictive a articolului 233 din Codul vamal, care – astfel cum s-a observat în cele de mai sus – a fost adoptată în cele din urmă de Bundesfinanzhof din Germania, stingerea datoriei vamale ca urmare a punerii sub sechestru și, ulterior, a confiscării mărfurilor de contrabandă ar fi limitată la cazurile în care punerea sub sechestru ar surveni exact la momentul trecerii frontierei sau la biroul vamal de frontieră. Aceasta ar fi situația deoarece expresia „la introducerea neregulată" ar arăta numai momentul precis în care marfa intră pe teritoriul vamal comunitar.

23. În cazul supus atenției instanței *a quo*, faptul că punerea sub sechestru a țigaretelor de contrabandă a intervenit la un moment ulterior trecerii frontierei (care reamintim că a

6 — *Ibidem*, punctul 15.
7 — Observațiile guvernului finlandez, punctele 13 și 14.
8 — *Ibidem*, punctele 16 și 17.

avut loc în portul Brindisi, în Italia) ar exclude posibilitatea aplicării acestei cauze de stingere a datoriei. Prin urmare, pe lângă punerea sub sechestru și confiscarea bunurilor de contrabandă, persoanele responsabile pentru introducerea ilegală a țigaretelor ar fi obligate conform legii și la plata drepturilor vamale aferente.

24. În cadrul prezentei cauze, această poziție este susținută în special de guvernul danez și de Comisia Comunităților Europene.

25. *Guvernul danez* înclină spre o interpretare restrictivă a articolului 233, atât din rațiuni sistematice – având în vedere că în alte porțiuni din Codul vamal, termenul „introducere" se referă la un act instantaneu, și nu la unul de durată [9] – cât și din rațiuni de securitate juridică, întrucât noțiuni ca „intrare în circuitul economic" sau „loc de destinație" ar fi prea vagi [10].

26. În plus, guvernul danez consideră că interpretarea restrictivă, în măsura în care aduce în mod concret o sancțiune suplimentară pentru autorul contrabandei pe teritoriul vamal comunitar, contribuie la prevenirea fraudelor [11].

27. *Comisia* consideră că interpretarea restrictivă poate fi adoptată, în primul rând, pe baza interpretării literale a articolului 233 și a confruntării diferitelor versiuni lingvistice ale acestui articol [12]. Aceeași interpretare ar fi coroborată de o interpretare sistematică, întrucât conceptul „introducere" ar fi unul și același în tot cuprinsul Codului vamal. În plus, stingerea datoriei vamale prevăzută la articolul 233, fiind o normă specială, ar trebui interpretată restrictiv [13].

3. Un punct de vedere alternativ: poziția guvernului polonez

28. *Guvernul polonez* sugerează Curții, dimpotrivă, să urmeze o cale de interpretare diferită, potrivit căreia ar fi inutil să se răspundă la întrebările adresate de instanța de trimitere. Concret, guvernul polonez face trimitere la articolul 867a din Regulamentul de aplicare, care prevede că mărfurile necomunitare puse sub sechestru sau confiscate se consideră a fi plasate sub regim de antrepozit vamal. Or, această dispoziție ar fi o *lex specialis* în raport cu dispozițiile care reglementează nașterea și stingerea datoriei vamale: potrivit guvernului polonez, în cazul în care ar fi aplicabil articolul 867a, datoria vamală nici nu ar mai lua naștere, astfel încât nu ar fi necesară analiza condițiilor stingerii acesteia în temeiul articolului 233 din Codul vamal [14].

9 — Observațiile guvernului danez, punctul 16.
10 — *Ibidem*, punctul 20.
11 — *Ibidem*, punctul 26.
12 — Observațiile Comisiei, punctele 15-23.
13 — *Ibidem*, punctul 36.
14 — Observațiile guvernului polonez, punctele 18-26.

29. Guvernul menționat formulează de asemenea observația că, dacă se consideră că mărfurilor confiscate le sunt aplicabile drepturi vamale, în cazul unei vânzări ulterioare a mărfurilor respective de către autoritatea publică, ar apărea o situație de dublă plată a drepturilor [15].

4. Apreciere

30. Astfel cum s-a sugerat în cele de mai sus, întrebarea la care Curtea trebuie să răspundă în prezenta cauză nu este dintre cele mai simple. Textul normativ care trebuie interpretat nu oferă indicații decisive și toate pozițiile părților prezintă elemente de interes deosebit, demne de cea mai mare atenție.

31. Soluția pe care avem intenția să o propunem Curții este cea susținută de guvernul austriac. Vom arăta în cele ce urmează motivele care ne determină să o preferăm în raport cu alte posibilități de interpretare, fără să ignorăm totuși anumite aspecte problematice pe care le prezintă.

15 — *Ibidem*, punctul 23.

a) Diferitele versiuni lingvistice

32. Comisia consideră că analiza diferitelor versiuni lingvistice confirmă interpretarea restrictivă a articolului 233 realizată de această instituție. Acest lucru ar rezulta în special din versiunile italiană și spaniolă ale Codului vamal. Alte versiuni lingvistice, deși ar susține teza Comisiei în mod mai puțin evident, ar confirma în orice caz interpretarea restrictivă.

33. Totuși, spre deosebire de susținerile Comisiei, considerăm că analiza versiunilor lingvistice [16] ale Codului vamal nu ne permite să identificăm indicații decisive privind interpretarea corectă a articolului 233. Versiunea italiană („all'atto dell'introduzione irregolare") și versiunea spaniolă („en el momento de la introducción irregular") sunt de fapt compatibile atât cu ideea de introducere „instantanee" a mărfii, cât și cu o ipoteză mai de durată a acesteia. Într-adevăr, chiar dacă utilizarea termenilor „atto" și „momento" este relevantă, trebuie observat că acești termeni fac pur și simplu parte dintr-o locuțiune („all'atto di", respectiv „en el momento de") și nu definesc, nici nu califică în niciun mod introducerea mărfii pe teritoriul vamal. Din

16 — După cum se știe, Curtea a afirmat în mod constant că, în caz de dubii privind interpretarea, este necesar să se recurgă la compararea diferitelor versiuni lingvistice ale actelor comunitare ca instrument hermeneutic. A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 5 decembrie 1967, van der Vecht (19/67, Rec., p. 445, în special p. 454), Hotărârea din 12 iulie 1979, Koschniske (9/79, Rec., p. 2717, punctul 6), și Hotărârea din 2 aprilie 1998, EMU Tabac și alții (C-296/95, Rec., p. I-1605, punctul 36). În ceea ce privește chiar Codul vamal, a se vedea Hotărârea din 11 noiembrie 1999, Söhl & Söhlke (C-48/98, Rec., p. I-7877, punctul 46).

acest punct de vedere, cele două versiuni citate par echivalente cu celelalte [17]. Pe de altă parte, chiar dacă s-ar dori să se considere că versiunea italiană și versiunea spaniolă conturează o tendință în sensul considerării unui eveniment simultan trecerii frontierei, totuși, în celelalte versiuni lingvistice, această nuanță lipsește.

34. În concluzie, considerăm că analiza diferitelor versiuni lingvistice nu aduce elemente decisive în ceea ce privește interpretarea.

b) Cu privire la poziția guvernului polonez

35. Opinia originală adoptată de guvernul polonez, deși interesantă, nu ni se pare acceptabilă. Într-adevăr, a considera că, în cazurile în care ar fi aplicabil articolul 867a din Regulamentul de aplicare, datoria vamală nu ar lua naștere în temeiul articolului 202 din Codul vamal, astfel încât nu ar fi necesară interpretarea articolului 233 litera (d) din codul menționat, înseamnă de fapt a atribui în definitiv unei dispoziții de aplicare (articolul 867a, citat anterior) efectul de a inhiba posibilitatea aplicării unei dispoziții „principale". Concret, articolul 233 primul paragraf litera (d) – care presupune numai nașterea unei datorii vamale în temeiul articolului 202 – ar rămâne în acest stadiu lipsit de obiect și, prin urmare, inaplicabil.

36. În plus și în mod special, chiar articolul 233 primul paragraf litera (d) se referă explicit la o datorie vamală „*născută* în conformitate cu articolul 202" (sublinierea autorului). Cu alte cuvinte, nu există nicio îndoială cu privire la faptul că datoria vamală trebuie să se nască înainte de a se stinge.

37. Totuși, trebuie observat că guvernul polonez pune în evidență în observațiile sale riscul unei duble aplicări a unui drept vamal pentru aceleași mărfuri și necesitatea de a se evita această situație. Vom reveni ulterior [18] asupra acestei probleme specifice.

17 — A se vedea, de exemplu, versiunile franceză („lors de l'introduction irrégulière"), engleză („upon their unlawful introduction"), germană („bei dem vorschriftswidringen Verbringen") și olandeză („bij het onregelmatig binnenbrengen").

18 — A se vedea punctele 76 și 77 de mai jos.

c) Elementele care susțin interpretarea nerestrictivă

i) Noțiunea „introducere neregulată”

38. „Introducerea neregulată” este definită, în sensul care ne interesează, la articolul 202 din Codul vamal, care o definește ca „orice introducere care încalcă dispozițiile articolelor 38-41 și articolul 177 a doua liniuță”. Totuși, ni se pare că în observațiile prezentate de către părți, atât în scris, cât și în cadrul ședinței, a fost omisă o chestiune esențială, după părerea noastră.

39. Într-adevăr, este clar – de altfel, nici Comisia nu neagă aceasta – că introducerea de mărfuri pe teritoriul comunitar nu devine „neregulată” până când persoana care introduce marfa nu și-a demonstrat intenția de a nu declara introducerea mărfurilor către autoritățile vamale competente, printr-un comportament lipsit de echivoc. În cazul introducerii mărfurilor printr-un punct de frontieră supravegheat, aceasta va avea loc în momentul în care persoana respectivă părăsește biroul vamal fără să fi declarat bunurile avute în posesie. În cazul introducerii de bunuri prin așa-numita „frontieră verde”, respectiv printr-o zonă de frontieră nesupravegheată, momentul la care are loc neregula va fi cel al manifestării intenției de a nu transporta bunurile la biroul vamal [19].

19 — Cu privire la acest aspect, a se vedea punctul 67 și urm.

40. Prin urmare, o „introducere neregulată” nu este încheiată *decât atunci când subiectul a părăsit postul de frontieră sau, în orice situație, când și-a manifestat fără echivoc intenția de a nu declara marfa către autoritățile vamale*.

41. Potrivit interpretării restrictive, astfel cum s-a precizat, stingerea datoriei nu ar avea loc decât în ipoteza în care punerea sub sechestru ar interveni anterior părăsirii postului de frontieră de către cel care transportă marfa sau anterior demonstrării de către acesta a intenției de a nu se deplasa la autoritatea vamală competentă. Or adoptarea acestei interpretări ar semnifica faptul că stingerea datoriei vizată la articolul 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal privește, contrar redactării acestei dispoziții, o *„introducere” care nu este încă „neregulată”*.

42. Aceasta ar presupune, în opinia noastră, forțarea evidentă a cadrului normativ. Cu atât mai mult cu cât, în temeiul articolului 202 alineatul (2) din Codul vamal, „datoria vamală se naște în momentul în care mărfurile sunt introduse ilegal”: astfel încât – în considerarea tuturor elementelor – interpretarea restrictivă ar urmări în final stingerea unei datorii care nu s-a născut încă.

43. Să adăugăm cu titlu subsidiar că interpretarea restrictivă ar putea conduce la ideea că stingerea respectivă a datoriei nu are loc niciodată, ca urmare a nerealizării unei

condiții („introducerea neregulată”) prevăzută explicit.

44. Prin urmare, în final, interpretarea restrictivă intră într-o contradicție logică, ceea ce demonstrează, în opinia noastră, instabilitatea sa intrinsecă.

ii) Efectul util

45. Fără a recurge în mod expres la această formulare, guvernul austriac sugerează că o interpretare restrictivă a clauzei cuprinse la articolul 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal ar risca să priveze această dispoziție de orice efect util. Într-adevăr, limitarea cazurilor de stingere a datoriei vamale la cele în care punerea sub sechestru a mărfii de contrabandă are loc cu ocazia trecerii frontierei ar semnifica aproape lipsirea de aplicabilitate a dispoziției (sau, oricare ar fi situația, aplicarea acesteia la un număr de cazuri foarte redus): într-adevăr, în practică, punerea sub sechestru a unei mărfi de contrabandă nu ar avea loc la trecerea frontierei, ci la un moment ulterior [20].

46. Deși acest argument, considerat individual, nu este decisiv, ne pare demn de atenție. Se știe că, în dreptul comunitar, principiul efectului util are un rol determinant. Pe baza acestui principiu, trebuie întotdeauna preferată interpretarea care permite unui act comunitar să își producă efectele [21]. Din această perspectivă, nu există nicio îndoială că interpretarea „extensivă” pare mai adaptată să asigure aplicarea dispoziției în cauză.

iii) Proporționalitatea

47. Este cunoscut faptul că existența principiului proporționalității a fost recunoscută de către Curte în mod sistematic în cadrul principiilor fundamentale. Acest principiu a fost utilizat pentru declararea nelegalității sancțiunilor considerate prea grave (și, prin urmare, „disproporționate”) în raport cu comportamentele sancționate prin acestea [22]. În plus, pe baza aceluiași principiu, s-a afirmat că, în mod general, atunci când se oferă posibilitatea de a alege dintre mai multe măsuri adecvate într-o situație dată, trebuie să se recurgă la cea mai puțin gravă dintre cele care permit îndeplinirea obiectivului vizat [23].

20 — Observațiile guvernului austriac, punctul 15.

21 — Conceptul și aplicarea principiului efectului util constituie o chestiune a cărei sferă de aplicare depășește cu mult problematica prezentelor concluzii, fiind vorba despre un principiu care a caracterizat de la început interpretarea dreptului comunitar de către Curte. A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 6 octombrie 1970, Grad (9/70, Rec., p. 825, punctul 5), Hotărârea din 21 octombrie 1970, Haselhorst (23/70, Rec., p. 881, punctul 5), Hotărârea din 22 septembrie 1988, Land de Sarre și alții (187/87, Rec., p. 5013, punctul 19), și Hotărârea din 14 octombrie 1999, Adidas (C-223/98, Rec., p. I-7081, punctul 24).

22 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 20 februarie 1979, Buitoni (122/78, Rec., p. 677, punctul 16). Cu privire la principiul proporționalității considerat drept o condiție de aplicare a sancțiunilor în materie vamală, a se vedea, în mod general, Hotărârea din 16 decembrie 1992, Comisia/Grecia (C-210/91, Rec., p. I-6735, punctele 19 și 20).

23 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 11 iulie 1989, Schräder (265/87, Rec., p. 2237, punctul 21), și Hotărârea din 5 mai 1998, National Farmers' Union și alții (C-157/96, Rec., p. I-2211, punctul 60 și jurisprudența citată).

48. Extinzând raționamentul întemeiat pe principiul proporționalității și la interpretarea actelor comunitare, se poate formula întrebarea dacă, în cazul în care sunt posibile două interpretări ale aceleiași dispoziții ce presupun efecte negative pentru un subiect, interpretul nu este obligat să o aleagă pe cea care impune sancțiunile cele mai reduse. În principiu, această afirmație ne pare rezonabilă și ar susține aici interpretarea mai „extinsă".

49. Aceasta, desigur, cu condiția ca ambele interpretări posibile să poată îndeplini obiectivul atribuit dispoziției. Tocmai obiectivul acestei dispoziții ce trebuie interpretată va face acum obiectul câtorva considerații.

iv) Rațiunea dispoziției

50. Care este obiectivul pe care trebuie să îl îndeplinească dispoziția a cărei interpretare se solicită, în speță articolul 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal? Evident, această întrebare este esențială din perspectiva interpretării.

51. Ni se pare dificil de negat că obiectivul stingerii datoriei vamale prevăzute la articolul 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal constă în evitarea aplicării unei taxe în cazul în care marfa, deși nelegal introdusă pe teritoriul comunitar, nu a avut ocazia de a fi comercializată și, prin urmare, nu a reprezentat o amenințare, în termeni de concurență, pentru mărfurile comunitare [24].

52. Este evident că o interpretare teleologică riguroasă a acestei dispoziții, elaborată pornind de la indicațiile formulate anterior, ar putea conduce la afirmația potrivit căreia stingerea datoriei vamale are loc în toate cazurile în care marfa de contrabandă a fost pusă sub sechestru anterior comercializării, independent de locul și de momentul în care aceasta se produce. De altfel, în acest sens s-a pronunțat guvernul finlandez, astfel cum am amintit în cele de mai sus.

53. Totuși, considerăm că această interpretare deosebit de „extinsă" a articolului 233 din Codul vamal nu poate fi admisă, chiar și numai ca urmare a faptului că forțează în mod evident redactarea dispoziției.

54. Într-adevăr, admițând această interpretare, datoria vamală referitoare la mărfuri de contrabandă ar trebui să se stingă și în cazul în care, de exemplu, mărfurile de contrabandă au fost puse sub sechestru la câteva luni de la

24 — A se vedea Concluziile avocatului general Tizzano prezentate la 12 iunie 2003 în cauza Hamann International (Hotărârea din 12 februarie 2004, C-337/01, Rec., p. I-1791), punctul 50.

introducerea lor neregulată, după ce fuseseră ascunse într-un loc „sigur” în așteptarea comercializării. Este evident că o astfel de ipoteză nu s-ar putea concilia nicidecum cu dispoziția care face obiectul prezentei cauze, potrivit căreia obligația se stinge pentru mărfurile puse sub sechestru „la introducerea lor neregulată”. În alți termeni, ni se pare evident că dispoziția impune o anumită continuitate în timp între trecerea frontierei de către mărfurile de contrabandă și punerea acestora sub sechestru.

55. Deși interpretarea deosebit de „generoasă” a dispoziției – astfel cum este prezentată la punctul 52 de mai sus – nu poate fi admisă, totuși rațiunea dispoziției menționate, chiar dacă nu permite modificarea completă a semnificației literale a acestui text normativ, impune să se acorde dispoziției o aplicabilitate cât mai conformă cu obiectivele sale. Prin urmare, în speță, luarea în considerare a obiectivelor care corespund voinței legiuitorului pledează în favoarea unei interpretări care, cu respectarea cuprinsului normei, extinde – în măsura în care nu a avut loc comercializarea produselor de contrabandă – sfera situațiilor în care are loc stingerea datoriei vamale.

56. Este adevărat că interpretarea mai restrictivă a articolului 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal ar avea drept efect accentuarea caracterului de descurajare al normei, astfel cum au subliniat guvernul danez (în observațiile scrise prezentate) și Comisia (în cadrul ședinței). În această privință, formulăm totuși următoarele observații.

57. Stingerea datoriei vamale pentru mărfuri de contrabandă puse sub sechestru își găsește rațiunea juridică, astfel cum s-a observat, în faptul că mărfurile înseși nu mai sunt în situația de a reprezenta o amenințare în termeni de concurență pentru mărfurile comunitare. Dacă aceste produse ar fi repuse în circulație ulterior, drepturile aferente acestora ar trebui achitate, în conformitate cu articolul 867a din Regulamentul de aplicare.

58. Rațiunea Comisiei și a guvernului danez, potrivit căreia aplicarea articolului 233 din Codul vamal, inspirată de ideea de „sancțiune”, s-ar justifica prin faptul că mărfurile de contrabandă, o dată trecute de postul de frontieră, au o mai mare probabilitate de a intra în circuitul economic și, prin urmare, de a aduce prejudicii produselor și bugetului comunitar, este lipsită de substanță și se fondează pe o eroare logică.

59. Pe de o parte, este adevărat că atunci când marfa de contrabandă este pusă sub sechestru, riscul prejudiciului nu mai există: produsele de contrabandă nu vor mai face concurență neloială produselor comunitare și, dacă intră în circuitul economic, o vor face ulterior plății drepturilor. Pe de altă parte, dacă produsele

respective nu sunt puse sub sechestru, acestea intră oricum în comerț și nu se va plăti niciun drept, indiferent de interpretarea mai mult sau mai puțin restrictivă a articolului 233.

60. Nu se poate considera nici că efectul de sancțiune operează – cu titlu de descurajare – dar, în realitate, în favoarea celor care intenționează să se ocupe cu contrabanda. În special, dacă ar fi intenționat să transforme în sancțiune plata drepturilor pentru mărfurile de contrabandă puse sub sechestru și confiscate, legiuitorul nu ar fi prevăzut la articolul 233 din Codul vamal o ipoteză în care se recunoaște stingerea drepturilor, chiar în favoarea contrabandiștilor. Dacă ar fi intenționat să acorde acestei dispoziții un caracter de descurajare, legiuitorul nu ar fi prevăzut niciun caz de stingere a datoriei, dimpotrivă, ar fi obligat contrabandistul să plătească drepturile vamale pentru mărfurile puse sub sechestru în toate ipotezele. Dimpotrivă, dacă am continua interpretarea restrictivă, această „sancțiune" nu l-ar afecta decât pe contrabandistul descoperit într-o fază relativ avansată a activității sale ilicite, pe când contrabandistul descoperit într-o fază inițială ar beneficia de scutirea de la plata drepturilor.

61. Considerăm, dimpotrivă, că aspectele care au un caracter mai clar de sancțiune, în legătură cu activitățile de contrabandă, constituie obiectul unor dispoziții penale și/sau administrative care sancționează aceste activități. În schimb, aceste aprecieri trebuie considerate exterioare raționamentului privind impunerea sau neimpunerea drepturilor vamale, singurul care face obiectul prezentei cauze.

62. Aceasta se confirmă prin ultimul paragraf al articolului 233 din Codul vamal, care, tocmai în scopul de a păstra posibilitatea aplicării de sancțiuni penale și în cazul stingerii datoriei vamale, precizează că, în raport cu legislația penală, punerea sub sechestru și confiscarea mărfurilor de contrabandă nu au drept efect stingerea datoriei vamale.

63. În plus, interpretarea pe care am propus-o este confirmată explicit într-o hotărâre a Curții care, deși se referă expres la un cadru normativ anterior intrării în vigoare a Codului vamal actual, considerăm că își păstrează integral validitatea: în această hotărâre, Curtea a afirmat în special că „cauzele de stingere trebuie să se întemeieze pe constatarea că marfa nu a primit în mod efectiv destinația economică care justifică aplicarea drepturilor de import" [25].

v) Evoluția istorică a reglementării și interpretarea acesteia

64. Reglementarea stingerii datoriei vamale ca urmare a unei puneri sub sechestru și a unei confiscări a mărfurilor de contrabandă, cuprinsă în articolul 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal, constituie o înăsprire a regimului în materie existent anterior intrării în vigoare a Codului vamal

25 — Hotărârea din 5 octombrie 1983, Esercizio Magazzini generali și Mellina Agosta (186/82 și 187/82, Rec., p. 2951, punctul 14).

și stabilit prin Regulamentul (CEE) nr. 2144/87 [26]. Acest regulament prevedea la articolul 8 alineatul (1) litera (b) stingerea datoriei vamale în toate cazurile de confiscare a mărfii.

65. În ceea ce privește Regulamentul (CEE) nr. 450/2008 [27], care cuprinde noul Cod vamal ce urmează să intre în vigoare în curând, adoptă din nou curentul „blând" cuprins deja în Regulamentul nr. 2144/87, stabilind în special că datoria vamală se stinge „în cazul în care mărfurile pasibile de taxe la import și la export sunt confiscate" [alineatul (1) litera (d)], „în cazul în care mărfurile pasibile de taxe la import și la export sunt reținute și confiscate simultan sau ulterior" [litera (e)], precum și „în cazul în care mărfurile pasibile de taxe la import și la export sunt distruse sub supraveghere vamală sau abandonate în favoarea statului" [litera (f)]. Prin urmare, și în noul Cod vamal, momentul în care are loc punerea sub sechestru și/sau confiscarea nu este pertinent în raport cu stingerea datoriei vamale.

66. Întrucât Codul vamal în vigoare în prezent se prezintă, din punctul de vedere al stingerii datoriei vamale pentru mărfuri de contrabandă, drept o reglementare deosebit de riguroasă inserată din punct de vedere cronologic între două reglementări mult mai puțin rigide, considerăm că interpretarea articolului 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal într-un mod deosebit de restrictiv ar conduce, după toate probabilitățile, la forțarea logicii interne a ordinii comunitare și a voinței legiuitorului pe care o putem prezuma în mod justificat [28].

vi) Problema punerii sub sechestru pe „frontiera verde"

67. Interpretarea restrictivă a articolului 233 devine deosebit de problematică în ipoteza în care marfa de contrabandă a fost introdusă în Comunitate prin „frontiera verde". În acest caz, putem lua în considerare într-adevăr două poziții hermeneutice diferite.

68. Potrivit primei poziții, formulate chiar de Comisie la punctul 26 din observațiile sale scrise, în caz de contrabandă prin trecerea unei frontiere nesupravegheate, introducerea neregulată ar lua sfârșit deja la trecerea fizică a liniei de frontieră. Este evident că, dacă se adoptă această teză, practic, stingerea datoriei vamale menționată la articolul 233 primul

26 — Regulamentul (CEE) nr. 2144/87 al Consiliului din 13 iulie 1987 privind datoria vamală (JO L 201, p. 15).

27 — Regulamentul (CEE) nr. 450/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2008 de stabilire a Codului vamal comunitar (Codul vamal modernizat) (JO L 145, p. 1).

28 — Să observăm, de altfel, că, nici în Germania, interpretarea restrictivă nu este adoptată în mod unanim. Aceasta reprezintă produsul unei poziții de interpretare foarte recente, deși deosebit de autorizate. Totuși, această interpretare a făcut obiectul unor critici severe, pe baza unor argumente parțial analoge celor expuse în prezentele concluzii. A se vedea, de exemplu, Witte, P., *Zollkodex – Kommentar* (ediția a patra, München, Beck, 2006), cu privire la articolul 233.

paragraf litera (d) din Codul vamal nu ar avea loc niciodată deoarece este aproape imposibil ca punerea sub sechestru a mărfurilor să aibă loc exact pe linia de frontieră. Prin definiție, o linie este o entitate geometrică de grosime egală cu zero.

69. Potrivit unei poziții diferite, pe care Comisia a susținut-o, în schimb, în cadrul ședinței, în cazul introducerii unei mărfi prin frontiera verde, introducerea neregulată avută în vedere la articolul 233 ar lua sfârșit la momentul când persoana care transportă mărfurile urmează o direcție diferită de cea care ar trebui urmată pentru a ajunge la postul vamal cel mai apropiat, demonstrând astfel intenția de a introduce o marfă de contrabandă [29].

70. Să remarcăm că această a doua „variantă" de interpretare restrictivă este cu siguranță mai convingătoare decât prima: într-adevăr, cel puțin nu face practic inaplicabil articolul 233 primul paragraf litera (d). Această variantă lasă câteva probleme nesoluționate, deoarece, în mod evident, nu este întotdeauna ușor să se determine concret direcția de deplasare a subiectului importator ulterioară trecerii frontierei, în special în zonele împădurite sau, în orice caz, în zonele cu acces dificil, cum sunt cele traversate de linia de „frontieră verde".

71. Prin urmare, considerăm preferabilă interpretarea nerestrictivă și din acest punct de vedere.

d) Limitele interpretării propuse

72. Chiar dacă interpretarea pe care o propunem ne pare fără îndoială preferabilă, totuși aceasta prezintă câteva probleme.

73. Mai întâi, astfel cum s-a văzut, pentru a se putea da articolului 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal o interpretare nerestrictivă, este necesar să se admită că noțiunea „introducere" cuprinsă în articolul 233 diferă de noțiunea „introducere" pe care o găsim în alte porțiuni din Codul vamal. Este cert că, în mod ideal, ar fi preferabil să se poată evita o astfel de divergență de sensuri. Însă, pe de altă parte, credem că am demonstrat că a atribui termenului „introducere" din articolul 233 o semnificație „instantanee" și limitată în timp – semnificație pe care acest termen o are fără îndoială în alte porțiuni din Codul vamal – ar sfârși prin a crea mai multe dificultăți decât cele pe care această dispoziție, interpretată astfel, le rezolvă.

29 — Să observăm, de altfel, că, prin adoptarea acestei poziții, Comisia își contrazice, în esență, propriile afirmații referitoare la caracterul obligatoriu „instantaneu" al introducerii, care ar rezulta din interpretarea literală a articolului 233 (a se vedea punctele 32 și urm. de mai sus).

74. În al doilea rând, interpretarea nerestrictivă comportă un element de incertitudine legat de locul primei destinații a mărfurilor de contrabandă. Este evident că noțiunea „primă destinație" este mai degrabă nedeterminată, neputând fi definită mai precis și necesitând să fie clarificată prin intermediul unei aprecieri de la caz la caz, astfel cum a admis în ședință chiar guvernul austriac. În plus, se poate să existe, concret, cazuri în care este dificil să se decidă dacă mărfurile au ajuns sau nu au ajuns deja la prima lor destinație din interiorul teritoriului vamal comunitar. În astfel de cazuri, ar putea fi necesar să se procedeze la verificări, chiar minuțioase: pe de altă parte, investigațiile de acest tip sunt foarte obișnuite, de exemplu, în cadrul dreptului penal, și nu trebuie să se uite că, în regulă generală, activitatea de contrabandă – având în vedere că este sancționată penal – presupune în orice situație necesitatea ca autoritățile locale să efectueze constatări cu scop penal. În cadrul unei puneri sub sechestru a unor mărfuri „în mișcare", se poate formula o prezumție potrivit căreia, în lipsa unei dovezi contrare, se consideră că nu s-a ajuns încă la primul loc de destinație.

75. În plus, nu se poate ignora că și interpretarea restrictivă prezintă elemente la fel de vagi. Această afirmație este corectă în special în cazul punerii sub sechestru a unor mărfuri de contrabandă care au trecut „frontiera verde", astfel cum s-a văzut anterior [30].

76. În al treilea rând, interpretarea propusă, chiar dacă limitează riscul ca drepturile vamale să fie plătite de două ori pentru aceeași marfă, nu înlătură acest risc [31]. Această situație de dublă plată ar putea avea loc într-adevăr în cazul unor mărfuri puse sub sechestru ulterior momentului când au ajuns la primul loc de destinație (astfel încât nu a avut loc stingerea datoriei vamale) înainte de a fi revândute de autoritățile publice, când are loc o (a doua) plată a drepturilor, de această dată de către dobânditor, în temeiul articolului 867a din Regulamentul de aplicare.

77. Am observat deja că singurul mod de a evita complet riscul unei duble perceperi a drepturilor ar fi ca datoria vamală să fie considerată stinsă în toate cazurile în care marfa de contrabandă a fost pusă sub sechestru și confiscată anterior introducerii în circuitul comercial. Pe de altă parte, am subliniat deja că această soluție, prezentă în Regulamentul nr. 2144/87 și reluată în prezent în Regulamentul nr. 450/2008 nu pare a putea fi susținută în lumina cuprinsului Codului vamal [32].

30 — A se vedea punctele 67 și urm. de mai sus.

31 — Este cert că, dacă se urmează interpretarea restrictivă, acest risc este cu atât mai accentuat, cu cât posibilitățile de stingere a datoriei vamale sunt, în acest caz, reduse la minimum.

32 — A se vedea punctele 53 și 54 de mai sus.

e) Concluzia cu privire la prima întrebare

78. Considerăm că, în ansamblu, limitele și problemele pe care le-am evidențiat nu sunt de natură să se opună în mod fundamental interpretării de mai sus. În orice situație, interpretările alternative prezintă inconveniente și mai semnificative.

79. Prin urmare, propunem Curții să răspundă la prima întrebare adresată de Unabhängiger Finanzsenat în sensul că expresia „la introducerea neregulată", care apare la articolul 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal, trebuie interpretată ca referindu-se la arcul temporal dintre trecerea frontierei și momentul în care marfa ilegal introdusă a ajuns la prima destinație din interiorul teritoriului comunitar.

B — *A doua întrebare*

80. Prin intermediul celei de a doua întrebări formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă faptul că articolul 233 primul paragraf litera (d) din Codul vamal prevede stingerea datoriei vamale numai ca o consecință a punerii sub sechestru a mărfurilor importate ilegal în temeiul articolului 202 din Codul vamal, în condițiile în care nicio astfel de măsură nu este prevăzută în cazul unei mărfi puse sub sechestru ulterior sustragerii de sub supravegherea vamală în sensul articolului 203 din Codul menționat, nu constituie o încălcare a principiului egalității.

81. De la bun început, se pare că a doua întrebare ridică probleme care nu pot fi neglijate din perspectiva pertinenței acesteia în contextul deciziei instanței sesizate cu acțiunea principală.

1. În ceea ce privește necesitatea de a se răspunde la această întrebare

82. Atât *Comisia*, cât și *guvernul austriac*, în termeni ușor diferiți, susțin că întrebarea este vădit diferită de obiectul acțiunii principale [33].

33 — Observațiile guvernului austriac, punctul 22, și observațiile Comisiei, punctul 44.

83. În opinia noastră, considerațiile formulate de Comisie și de guvernul austriac sunt corecte. Într-adevăr, poziția reclamantului din acțiunea principală este reglementată prin articolul 202 din Codul vamal, care are legătură cu introducerea neregulată de mărfuri peste frontieră. În schimb, ipoteza avută în vedere la articolul 203, respectiv cea a unei sustrageri a mărfurilor de sub supravegherea vamală, este complet străină faptelor din cauză.

84. Este evident că, dacă, concret, situația prevăzută la articolul 203 era reglementată mai favorabil decât cea vizată la articolul 202, s-ar putea ridica o problemă de nevaliditate a dispozițiilor mai nefavorabile, în lumina principiului egalității. În cazul de față totuși, regimul care decurge din articolul 202 – cu alte cuvinte regimul cel mai favorabil – trebuie să se aplice în cauza principală.

85. Or, deși – pe drept cuvânt – Curtea a fost întotdeauna foarte prudentă în raport cu posibilitatea de a nu răspunde unei întrebări preliminare, potrivit unei jurisprudențe constante, Curtea poate decide să nu se pronunțe cu privire la o întrebare preliminară atunci când este evident că această apreciere, solicitată de instanța națională, nu are nicio incidență asupra acțiunii principale [34]. Or ni se pare evident că, în speță, întrebarea are un caracter vădit ipotetic, fiind lipsită de pertinență în raport cu soluționarea acțiunii principale. Considerăm, prin urmare, că nu este necesară pronunțarea cu privire la a doua întrebare.

86. În cazul în care totuși Curtea ar decide să se pronunțe pe fond cu privire la această întrebare, vom face de pe acum câteva scurte considerații cu privire la acest aspect.

2. Cu titlu subsidiar, cu privire la fondul întrebării

87. În această privință, *guvernele danez* și *finlandez* susțin că situațiile reglementate prin articolele 202 și 203 din Codul vamal sunt

34 — A se vedea în această privință, cu titlu de simple exemple, Hotărârea din 16 iulie 1992, Meilicke (C-83/91, Rec., p. I-4871, punctul 26 și urm.), și Hotărârea din 10 ianuarie 2006, Cassa di Risparmio di Firenze și alții (C-224/04, Rec., p. I-289, punctul 75).

diferite, din punct de vedere obiectiv, astfel încât un tratament diferit al situațiilor menționate nu ar încălca principiul egalității [35].

88. *Guvernul austriac* pare să considere, dimpotrivă, că articolul 233 dă naștere într-adevăr unei discriminări nejustificate între situația prevăzută la articolul 202 și cea vizată la articolul 203: concret, efectul discriminatoriu ar putea fi depășit dacă s-ar recunoaște că, potrivit unei aplicări prin analogie, datoria vamală se stinge și în cazul punerii sub sechestru a mărfurilor sustrase de sub supravegherea vamală în temeiul articolului 203. Pe de altă parte, întrebarea nu ar fi mai puțin lipsită de pertinență dat fiind că situația care face obiectul cauzei principale este reglementată la articolul 202 din Codul vamal [36]. Guvernul austriac observă, în plus, că în noul Cod vamal nu se va mai pune această problemă, întrucât stingerea datoriei vamale este prevăzută, în caz de punere sub sechestru și de confiscare, indiferent de momentul și de situația în care au loc punerea sub sechestru și/sau confiscarea [37].

89. *Comisia*, care recurge la un raționament similar celui dezvoltat, într-o perspectivă mai generală, de guvernul polonez [38], face trimitere la articolul 867a din Regulamentul de aplicare și susține că, întrucât această din urmă dispoziție privește fără deosebire mărfurile de contrabandă vizate la articolul 202 și pe cele sustrase de sub supravegherea vamală în sensul articolului 203 din Codul vamal, nu este posibil să se considere că articolul 233 primul paragraf litera (d) ar avea un conținut discriminatoriu.

90. Considerăm indispensabil, pentru a ne putea pronunța cu privire la fondul întrebării, să punem în evidență diferențele palpabile ce există, la nivel faptic, între cazurile reglemen-

35 — Observațiile guvernului finlandez, punctul 22, și observațiile guvernului danez, punctul 34.

36 — Observațiile guvernului austriac, punctul 22.

37 — *Ibidem*, punctul 24. Cu privire la acest aspect, a se vedea punctul 65 de mai sus.

38 — Argumentația Comisiei prezintă, de altfel, câteva aspecte mai degrabă obscure și face trimitere la o dispoziție caracterizată de anumite diferențe între variile versiuni lingvistice. Al nouălea considerent al Regulamentului nr. 3665/93, citat de Comisie, prin care a fost inserat articolul 867a în Regulamentul de aplicare, afirmă într-adevăr în versiunea italiană că, atât timp cât mărfurile nu au fost puse în liberă circulație, „può sorgere nei confronti di esse un'obbligazione doganale". În același sens, versiunile franceză („une dette douanière reste susceptible de naître à leur égard"), engleză („a customs debt may still be incurred with regard to them"), spaniolă („una deuda aduanera sigue siendo susceptible de nacer al respecto"), olandeză („een douaneschuld ten aanzien daarvan zou kunnen ontstaan"). În schimb, versiunea germană afirmă că, până la admiterea în liberă circulație a mărfurilor, „entsteht keine Zollschuld im Hinblick auf sie" (respectiv „nicio datorie vamală nu ia naștere cu privire la acestea"). Versiunile nu sunt incompatibile, însă, fără îndoială, pun accentul pe aspecte diferite.

tate de articolul 202, respectiv de articolul 203 din Codul vamal.

91. În particular, articolul 202 privește situații „clasice” de contrabandă de mărfuri în interiorul teritoriului vamal comunitar, pe când articolul 203 identifică toate situațiile în care ne găsim în prezența unei acțiuni sau a unei omisiuni care are drept efect împiedicarea, chiar și numai de moment, a accesului autorității vamale competente la o marfă sub supraveghere vamală și a efectuării controalelor prevăzute în Codul vamal [39].

92. Cu alte cuvinte, în situația vizată la articolul 203 din Codul vamal, marfa, odată sustrasă de sub supravegherea vamală, are o mai mare posibilitate, în principiu, de a intra în circuitul economic, în măsura în care se găsește deja, concret, în interiorul teritoriului vamal. În același timp totuși, existența acestei mărfi este cunoscută de autoritățile vamale. Aceste simple date de fapt ar putea fi suficiente pentru a justifica diferența de tratament a celor două situații.

93. De asemenea, trebuie observat că mărfurile sustrase de sub supravegherea vamală, vizate la articolul 203 din Codul vamal, sunt, prin definiție, mărfuri a căror introducere pe teritoriul vamal a fost deja comunicată anterior. Prin urmare, astfel cum a subliniat corect guvernul danez [40], eventualitatea unei puneri sub sechestru/a unei confiscări (și, prin urmare, a unei aplicabilități potențiale a articolului 233 din Codul vamal) este, în practică, mai puțin pertinentă pentru mărfurile în cazul cărora sunt aplicabile dispozițiile articolului 203 decât pentru cele introduse ilegal în sensul articolului 202.

94. Este adevărat că, în aceeași privință, o dispoziție precum cea cuprinsă în noul Cod vamal care urmează să intre în vigoare în curând – în măsura în care prevede în mod general stingerea datoriei vamale pentru toate mărfurile puse sub sechestru – pare probabil mai logică și mai „dreaptă”. Pe de altă parte, considerăm că, în raport cu cuprinsul neambiguu al articolului 233 din Codul vamal în vigoare în prezent, care nu prevede stingerea datoriei pentru mărfurile confiscate în cazul cărora este aplicabil articolul 203 din Codul vamal menționat, diferențele obiective dintre ipotezele vizate la articolele 202 și, respectiv, 203 sunt suficiente din perspectiva justificării tratamentului diferit prevăzut în această privință de către legiuitorul comunitar (chiar dacă, poate, această justificare nu este „optimă”).

39 — A se vedea Hotărârea Hamann International (citată la nota de subsol 24, punctul 31); a se vedea de asemenea Hotărârea din 1 februarie 2001, D. Wandel (C-66/99, Rec., p. I-873, punctul 47), și Hotărârea din 11 iulie 2002, Liberexim (C-371/99, Rec., p. I-6227, punctul 55).

40 — Observațiile guvernului danez, punctul 35.

IV — Concluzie

95. Având în vedere considerațiile anterioare, propunem Curții să răspundă la întrebările adresate de Unabhängiger Finanzsenat în sensul că expresia „la introducerea neregulată", care apare la articolul 233 primul paragraf litera (d) din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar, trebuie interpretată ca referindu-se la arcul temporal dintre trecerea frontierei și momentul în care marfa ilegal introdusă a ajuns la prima destinație din interiorul teritoriului comunitar.